

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

ادله حجیت خبر واحد از سنت

جلسه ۳۳۴

استاد نجار زاده

گروهی از روایات که دلالت بر حجیت خبر واحد دارند:

• گروه دوم: روایاتی هستند که در آن، امام معصوم (ع)، آحاد روایت را به آحاد اصحاب ائمه (ع) ارجاع می‌دادند؛ چه در فتوی و چه در نقل روایت؛ بنابراین، مشخص می‌شود که خبر ثقة حجت است و گرنه این ارجاع به شخص واحد نباید انجام می‌شد.

• گروه سوم: روایاتی هستند که دلالت دارند بر وجوب رجوع به روایت ثقات و علماء؛ مثل: «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فیها الی رواة حدیثنا...» و سایر روایات نظیر آن.

• گروه چهارم: روایاتی که ترغیب می‌کنند نسبت به روایات، کتابت و ابلاغ آنها، مثل روایت مستفیض یا حتی متواتر نبوی (ص) که فرمودند: «من حفظ علی امتی أربعین حدیثا بعثه الله فقیها عالما یوم القيامة» و سایر روایات با این مضمون.

• گروه پنجم: روایاتی که مذمت می‌کنند کذب بر معصومین (ع) و بر حذر می‌دارند مردم را از کسانی که به ایشان دروغ می‌بندند؛ با این استدلال که اگر أخذ به خبر واحد، کار پسندیده‌ای نبود، دیگر کذب بستن بر معصومین (ع)، معنایی نداشت و نیازی به خوف از کذب و تحذیر از کذابین نبود.

مرحوم شیخ انصاری، بعد از نقل این طوایف از اخبار، می‌فرماید: اخبار زیاد دیگری نیز وجود دارد که دلالت بر رضایت ائمه (ع) به عمل به خبر واحد دارد؛ گرچه مفید قطع نیستند و ایشان در وسائل، ادعای تواتر برای این اخبار که دال بر جواز عمل به خبر ثقة است کرده‌اند و می‌فرمایند، قدر متیقن از این اخبار، جواز عمل به خبر ثقة است و در مورد شرط «عدالت»، می‌فرماید: اکثر اخبار خالی از این شرط است؛ بلکه در بسیاری از اخبار تصریح شده که «عدالت» شرط لازم نیست.